

Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj
Sibiu

A Romániai
Magyar Népközösség lapja

A Timiş-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket
követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetőséggel

Japán tántoríthatatlan

Togo tengernagy, japán külügyminiszter a rendkívüli ülésre egybehívott tokiói nemzetgyűlés előtt részletesen ismertette kormánya külpolitikai irányelveit és azokat a nemzetközi eseményeket, melyek következtében a csendesóceáni helyzet végkép kieledződött.

Japán elnökét szándéka az Északamerikai Egyesült Államokkal folytatott tárgyalások minden tisztességes megegyezési lehetőségének kimerítése, — mondotta Togo külügyminiszter, — de a békekésztségünknek mindenestre vannak határai.

A továbbiak során Togo külügyminiszter részletesen ismertette azokat az eseményeket, melyek a japán-amerikai viszony elmérgesedésére vezettek és kijelentette, hogy a két állam között lefolyt tárgyalások hat hónapot vettek igénybe, anélkül, hogy kielégítő eredményre vezettek volna. Az Egyesült Államok kormánya a maga részéről meggyőződhetett Japán őszinte békeakarataráról s ha a megegyezés mégis meghiusult, ez nem Tokió hibájából történt. A megbeszélések elnyújtásának nincs értelme, főleg akkor, ha Kurusu nagykövet, rendkívüli japán megbízott mostani washingtoni missziója sem vezet a feszültség enyhülésére.

Ha az Egyesült Államok ép oly őszintén akarják a csendesóceáni béke fenntartását, mint Japán, — még van mód az ellentétek kiküszöbölésére, — állapította meg külügyi expozéja során Togo tengernagy. A megegyezés a két nagyhatalom között még most sem tartozik a lehetetlenségek birodalmába, de ennek elengedhetetlen előfeltétele Japán életérdekeinek tiszteletben tartása, az angol-szász gazdasági és katonai bekerítési akció azonnali megszüntetése. Rooseveltnélkőn a sor, hogy békejobbot nyujtson vagy harci riadót fújjon a Csendes-óceánon.

A japán külpolitika más vonatkozásában Togo külügyminiszter kitért a japán-szovjet viszonyra. Japánnak Észak- és Dél-Ázsiában fontos érdekei vannak s amikor semlegeségi szerződést kötött a Szovjetunióval, az észak-ázsiai területei biztonsága lebegett kitértett cél gyánálta. Bár egy adott időpontban kitért a német-szovjet konfliktus, Japán továbbra is súlyt helyezt a biztonság megőrzésére Északon. A tokiói kormány ismételtén nyomatékosan hangsúlyozta, hogy az észak-ázsiai béke érdekében a maga részéről minden szükséges intézkedést megtesz, ugyanakkor azonban nem hunyhat szemt oly események előtt, melyek Japán jogait és érdekeit ebben a körzetben kívülről veszélyeztetik.

Szomszédaival szemben Japán békés politikát követ s ugyanezt elvárja az érdekeltektől is. Ami pedig Francia-Indokínát és Thaiföldet (Sziám-ot) illeti, e két állam irányában Japán őszinte baráti magatartást tanúsít.

— Nagyon sajnálatos dolognak tartom, hogy egy harmadik hatalom rosszakaró propagandája e két állammal kapcsolatosan azt hirsztelte, mintha Japánnak támadó szándékai lennének Francia-Indokína és Thaiföld irányában, — mondotta Togo külügyminiszter, majd az új világrend érdekében kifejtett japán erőfeszítésekről szólt. Japán és szövetségesei az igazságos új rend megteremtéséért fáradoznak s az ázsiai életterben ennek megvalósítása a Felkelő Nap országára vár.

— Örvendetes tény, hogy Németország és Olaszország ugyanugy vélekedik erről, mint Japán. Ez a nézetazonosság, illetve eszmeközösség a háromhatalmi egyezmény alapja. A háromhatalmi egyezmény létrejötte óta eltelt egy év és még valamennyi idő máris értékes bizonyítást nyújtott ázsiai vonatkozásban is a paktum jelentőségéről. A háromhatalmi egyezmény hozzájárult a kelet-ázsiai új rend megteremtéséhez és a háború kiterjesztésének megakadályozásához.

Ami a kínai konfliktust illeti, ennek kitérőse óta mérgesedett el a japán-amerikai viszony s ma még kérdés, merre robban-e ki fegyveres összetűzésben a két állam ellentéte. Ha ez bekövetkezik, lángháborulna újabb két világrész s ezt nemcsak a Csendes-óceán két partja, de az egész emberiség is megszenvedné.

A nemzetgyűlés a külügyminiszter külpolitikai nyilatkozatát egyhangulag tudomásul vette. Viharos tetzésnyilvánítás kísérte Togo tengernagy ama kijelentését, hogy a csendesóceáni béke feltétele: Anglia és az Egyesült Államok minden japánellenes akciójának azonnali megszüntetése.

A Szovjet feketetengeri támaszpontjait bombázza a német légiereő

A keleti front középső szakaszán és Wolchowtól keletre német harcirepülők szovjet vasutvonalakat és vonatokat támadtak eredményesen, erős légikötékek pedig gyújtó és robbanóbombákkal árasztották el Moszkvát

A német véderő főparancsnoksága a vezéri főhadiszállásról tegnap a következő harctéri jelentést adta ki:

A keleti fronton a támadó hadműveletek továbbra is eredményesen folynak.

A német légiereő szovjet légi támaszpontokat bombázott a Fekete-tenger északi partján és a Don középső folyásának vidékén. A középső frontszakaszon és Wolchowtól keletre a német harci repülőgépek kötelékei vasuti szállítmányok és vasutvonalak ellen intéztek támadásokat, erős légikötékek pedig nappali támadás során gyújtó- és robbanóbombákkal árasztották el Moszkvát. Szentpétervárnál két légitámaszpontot támadással nagyobb ellenséges légi kötelékből nyolc repülőgépet lelőtt.

A Nagybritannia elleni harc során a Faröer-szigetekenél egy ellenséges kereskedelmi hajót bomba-

találattal megrongáltak. Légitámadásokat intéztek a német repülők Anglia délnyugati partvidékén katonai berendezések ellen is. Az angol kikötőknek a levegőtől történő elaknásítását folytatták.

A flandriai partoknál kísérőszolgálatban levő órhajók visszaverték az angol gyorsnászádok támadását. Egy ellenséges gyorsnászád ligyulladt, elvesztésével számolni lehet. A támadás eredményes visszaverésénél a német egységek nem szenvedtek veszteséget.

Északafrikában Szidi Omartól délre és délnyugatra a napok óta készültségben levő angol erők november 18-án Tobruk irányában támadásra indultak. Német és olasz egységek azonnali ellentámadása Szidi Omartól nyugatra visszaverte az erős angol egységeket, amelyek súlyos veszteségeket szenvedtek. Számos ellenséges páncéloskocsit megsemmisítettek.

Ujabb nagyarányú offenzíva indul a keleti fronton

Berlinből jelenti a Rador: A keleti fronton újból megindult az offenzíva. Ugy a légköri viszonyok, mint a terep, amely a fagy folytán megjavult, alkalmasak a háború folytatására. Az ősi hadjárat, amely a középső szakaszon az ellenséges front összeomlásával és a Timocsenko-hadsereg megsemmisítésével fejeződött be, helyi akciókkal és stratégiai mozdulatokkal folytatódott. Az utak a fagy következtében újból járhatóvá váltak és ezzel az utánpótlás és a csapatok hadmozdulatai ismét normálisan történnek. A mozgási lehetőség a gépesített osztagok számára is rendszeres. A hőmérséklet csak keveset süllyedt és előrelát-

hatóan hosszabb ideig így marad, a csapatok pedig tökéletesen fel vannak szerelve a téli hadjáratra.

Berlinből jelenti, hogy katonai körökben a legutóbbi harctéri jelentés kiegészítésére kijelentették, hogy az időjárás újabb támadásokat tesz lehetővé a keleti fronton. A legutóbbi három nap alatt tízezer hadifogyót ejtettek a német csapatok, ami azt jelenti, hogy legalább egy szovjet hadosztály megsemmisült. A százhetvenegypáncéloskocsit megsemmisítése pedig azt mutatja, hogy legalább hat szovjet hadosztály vesztette el harcikocsijait.

Ha Japánt csak háborúval lehet megállítani, akkor háború lesz!

— mondotta Popper demokrata szenátor, a washingtoni kormány külügyi szóvivője

Washingtonból jelenti a Német Távirati Iroda: Popper demokrata szenátor, akit az Egyesült Államok kormánya külpolitikai szóvivőjének tekintenek, egy interjú során kijelentette, hogy az Egyesült Államoknak minden japán megegyezési kísérletet el kell utasítaniuk, még akkor is, ha emiatt kitérne a háború.

A Japánnal való tárgyalások alapfeltételeit Popper szenátor a következőkben foglalta össze:

1. Japán vonuljon vissza Kinából. 2. Japán fizessen kártérítést Kinának. 3. Japán vonja ki csapatait Indokínából. 4. Japán mondjon le az új rend eszméjéről

— Ha Kurusu nagykövet, rendkívüli japán

bizott Japán sikereinek elismerését követelné, nem számíthat az amerikaiak megértésére, — állapította meg Popper szenátor. Ha a „Japán által üzött nemzetközi kalózkodást” nem lehet másként elhárítani, mint háborúval, akkor háború lesz. Japán egyébként szinte teljesen eláztatta az Egyesült Államok ázsiai érdekeltségeit, — fejezte be nyilatkozatát a washingtoni kormány szóvivője. (Rador).

A JAPAN—AMERIKAI TÁRGYALÁSOK SORÁN UJABB FORDULAT NEM TÖRTÉNT

Berlinből jelenti a Rador, hogy Washingtonban folytatódna a japán—amerikai tárgyalások, amelyekben azonban újabb fordulat nem történt.

A franciáországi anarchisták nyomában

Házkutatás az „Avantgarde” kommunista csoport vezetői és tagjai lakásán

Fegyverek, nagyerejű robbanóanyagok, vasuti sinek szétbontására szolgáló szerszámok és titkos nyomdai felszerelések az „Avantgarde” ügynökeinek rejtékhelyén

Párisból jelenti a Rador: A tájékoztatósi hivatal vezértitkára közölte, hogy a párisi és páris környéki szabotázscselekmények vádjá miatt letartóztatott egyének lakásán tartott legutóbbi házkutatások alkalmával számos, különböző kaliberű töltött revolvert és kommunista röpiratokat találtak. A hosszas kihallgatások során az előállított egyének bevallották, hogy annak a kommunista csoportnak tagjai, mely a német csapatok Párisba érkezésével egyidejűleg aktív kommunista tevékenységbe fogott és az úgynevezett „Avantgarde” röpiratait terjesztette.

Augusztus hónaptól kezdve a csoport szabotázscselekmények és más merényletek elkövetésében vitt vezetőszerepet. A terrorista csoport vezetőinek egyikét egy zsidó személyében leleplezték s ezt nagy harc után fogták el, mely alkalommal egy rendőrtiszt megsebesült.

A terroristák fegyverlerakatában egy tölténykészletet, számos revolvért, a vasuti sinek szétbontására használható különleges szerszámokat, nagyerejű robbanóanyagokat, valamint röpiratok előállítására szolgáló eszközöket találtak. (Rador).

Az Egyesült Államok flottája már a semlegeségi törvény módosítása előtt felkereste az angol támaszpontokat

Washingtonból jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy az „United Press” értesülése szerint Wheeler lemoratóra szenátor közli egy amerikai tengerész levelet, aki az Atlanti-óceánon levő amerikai torpedóromboló fedélzetén teljesít szolgálatot. Ebből a levélből kiderül, hogy

az Egyesült Államok flottája már a semlegeségi törvény módosítása előtt beutazott angol kikötőkbe és megbízást kapott hajókaravánok védelmére.

A levélben a tengerész többek között ezeket írja: Miért a nagy láрма a semlegeségi törvény módosítása körül? Én egy torpedóromboló fedélzetén vagyok, amely hajókaravánokat védelmez és szabadságomat Angliában töltöttem.

Ha feltételezzük, hogy tengeraltjáró van közelünkben, vizalatti bombákat dobunk le. Az én torpedórombolóm, akkor amikor a Kearny torpedórombolót, a hajókaravánhoz tartozott.

A tudomány a vasuti utazás szolgálatában

Mindazt, ami korunkat a technika századává avatja, valamint az utolsó évszázad egész gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődését minden tulás nélkül a közlekedési viszonyok hétmérföldes léptekkel történő javulásának javára lehet írni. Repülőgép, gépkocsi..., de azért az egész fejlődést megindító öreg vasutat sem fenyegeti egyelőre az a veszély, hogy belátható időn belül a közlekedési muzeumokba kerül. Nagy távolságokra még mindig a vasut a legkényelmesebb közlekedési eszköz. A technika és tudomány ennek megfelelően most is változatlan erőfeszítéssel dolgozik a vasuti közlekedés további tökéletesítésén. Különösen áll ez Németországra, Európának arra az országára, ahol legtöbbet utaznak a nagy néptömegek és ahol nagyobb távolságok leggyorsabb feladata hárul a vasutakra. A német vasutak az utóbbi években a vonatok menetsebességét természetesen állandóan emelték, de az utazás a mult időkhez képest ennek ellenére összehasonlíthatatlanul kényelmesebb és nyugodtabb lett. A legkényelmesebb az étkezőkocsiban lehet ezt tapasztalni: a kávé nem válik már minősíthetetlen színi zavaros kutyavélkévé és a legesebb kanyar sem repíti le a csészéket az asztalról. A kocsi hosszúságának és sebességének növelésével együttjáró rázkódástechnikai problémák kielégítő gyakorlati megoldása azonban nem egyedül a vasuti kocsiépítő iparosok precíz munkájának köszönhető, hanem a tudomány közreműködésére is szükség volt. A német vasutak számos egyéb kísérleti laboratóriumukon kívül a vasuti kocsiépítés problémáinak megoldására is külön kísérleti hivatalt állítottak fel. A hivatal az alsztályok egész sorára tagozódik, melyek közül mindegyiknek megvannak a maga külön mozgólaboratóriuma. A fűtés, szellőztetés, világítás, hűtés és belső berendezés problémáin kívül elsősorban a kocsi szilárdsága és a sebesség okozta változások állanak a tudományos vizsgálatok előterében.

A vizsgálatokkal kapcsolatos méréseket természetesen csak a mozgó kocsikon lehet végezni, hiszen a dolog természeténél fogva főképpen a mozgás visszahatásainak tanulmányozásáról van szó. Erre a célra a német vasutak külön kísérleti kocsikat építettek. Külsőleg ezek a kocsik alig különböznek a rendes vasuti kocsiktól, belül azonban nem fülkékre, hanem tárgyalóteremre, munkaszobákra és a tulajdonképpeni laboratóriumra tagozódnak. A kocsi falai mögött a különböző huzalok, vezetékek és kábelek valóságos ideghálózata húzódik szerteszét és még

a forgó tengelyekre is jut belőlük. A mérőasztalon kapcsolók, lámpák, tekercsek, huzalok, mutatók és furcsa készülékek a laikus számára áttekinthetetlen összevisszaságban. Ezek a szerkezetek a haladó vonaton elektro-fotometrikus uton mérik a kocsi legkülönbözőbb részein fellépő rezgéseket, feszültségeket, nyomásváltozásokat stb.

Az automatikus mérőeszközök a valódi helyzetnek tökéletesen tárgyilagos képét adják, egyes esetekben azonban, különösen ha az utazók kényelmi berendezéseiről van szó, szubjektív mértékre is szükség van. Erre a célra egy rázkódásvizsgáló asztal szolgál, melyre az objektív mérőeszközökkel megállapított adatokat mesterségesen át lehet vinni és ezen elhelyezkedve tapasztalt kísérleti személyek szubjektív megállapításokat eszközölnek. Ezekből az ítéletekből középértékeket képeznek az egyéni különbségek kikapcsolására és az egyes kocsiakat ezek alapján, mint az iskolában a tanulókat, osztályzattal látják el. Az osztályzatok minden alkalmassági fokot felölelnek. E szubjektív ítéletek alapján kerül sor azokra a legkisebb értékeknek megállapítására, amelyeknek minden forgalomban kerülő kocsinak meg kell felelnie. A háború idején a kísérleti intézet elsősorban természetesen olyan vizsgálatokkal foglalkozik, amelyek hadigazdálkodási szempontból is fontosak, a háború után azonban azoknak a nagy feladatoknak tudatában, amelyek a német vasutügyre várnak, ismét az utazóközönség biztonsága és kényelme kerül majd előtérbe.

GYE MEK FELVÉTELEK

Orion és a műterem en

Portrék

művészi kivitelben

Julianos áron készülnek

FOTO STUDIO

ENGEL ENDRE

fényképzési műtermében

Timişoara I, Piața Libertății 4 sz.

TELEFON: 34-30

Kisbogár, amely veszedelmesebb a ienevadnál

Jóval több mint száz esztendő előtt történt, hogy Lingstone James amerikai bogarász a Sziklahegység lejtőin rovarok után kutatott 1824-ben. Nagy örömeére felfedezett egy alig centiméternyi hosszúságú szennyes-vörössárgás, tojásalakú bogarat,

amelynek szárnyfedőin öt fekete csik húzódik végig. A bogár nyakán és potrohán kicsi fekete pontok vannak. Az ujjonnan felfedezett bogár a Sziklahegységen található gyér növényzetten tengette életét és bár — mint azt már Lingstone is megállapította — rendkívül szapora, a kevés táplálék folytán sok pusztul el belőle, másfelé pedig azért nem vonul, mert a Sziklahegységen túl elterüli a terjedelmes Colorado-homoksivatag, amelyet a bogár nem képes átrepülni.

Lingstone szerény ember volt és az általa felfedezett rovar nem saját magáról, hanem az állam után, amelyben rátalált, Colorado-bogárnak nevezte el. Rovargyűjtő piéhszelencéjébe beletett néhány tucat Colorado-bogarat és hazavitte azokat saját kertjébe, hogy ott közelebbről tanulmányozza életmódjukat.

A naiv tudós akkor még nem sejtette, hogy ezzel minő veszedelmet zúdít egész Északamerikára, sőt ennek révén az egész Földkeregségre. Csakhamar kiderült, hogy a kicsiny Colorado-bogár veszedelmesebb a tigrisnél, oroszlánnál, mérges kigyónál is.

A Colorado-bogár ugyanis ott, ahol megjelenik, tönkreteszi a burgonyatermést.

Lingstonnak most már elég alkalmat nyit a Colorado-bogarat meggyógyítani és tanulmányozni. Megírhatta tanulmányában, hogy minden egyes nőstény bogár ezeröttszáz petét rak le és hogy a Colorado-bogárnak évente három nemzedéke is van. Rájött a kíváncsi tudós arra is, hogy a Colorado-bogár a földben telel át és onnan csak május közepén buvik elő.

Mire Lingstone alaposan kitanulmányozta a Colorado-bogarat, akkorára már megfertőzte vele az egész vidéket.

Az északamerikai farmereknek a Colorado-bogár a következő esztendőben oriai burgonyakárokat okozott. Szerencséje a szerencsétlen Lingstone James tudósnak, hogy meghalt, mert különben megincselték volna.

Védekezni nem tudtak a rettenetes bogár ellen, amely évről-évre újabb és újabb veruleteket hódított meg magának.

Az ezernyolcszázhetvenes évek elején a Colorado-bogár már eljutott az Atlanti-óceán partjára és ezzel veszélyeztetni kezdte Európát. Az európai mezőgazdák hangoztatták a vészkiáltást:

— Amerikából jött a filoxera és elpusztította szőlőinket! Most a Colorado-bogár burgonyamezőinket fenyegeti! Ne engedjétek át a vizen!

Az összes európai országok kormányai felfigyeltek a riadóra és

betiltották az amerikai burgonya behozatalát, mert tudták, hogy a burgonyával együtt jönnek a Colorado-bogár petéi és bábjai is. Egy ideig sikeres is volt a védekezés. Azonban 1873-ban amerikai szállítóhajók burgonyát csempészték Belgiumba és Franciaországba. A következő évben mindkét országban burgonyavész tört ki. Vizsgálódni kezdtek és elszörnyülködve jöttek rá, hogy

a bajt a Colorado-bogár okozza.

Az ijedelemnél azonban nem jutottak többre és nem tudták a pusztító bogárnak utját állani és az 1877-ben már Németországban is mutatkozott.

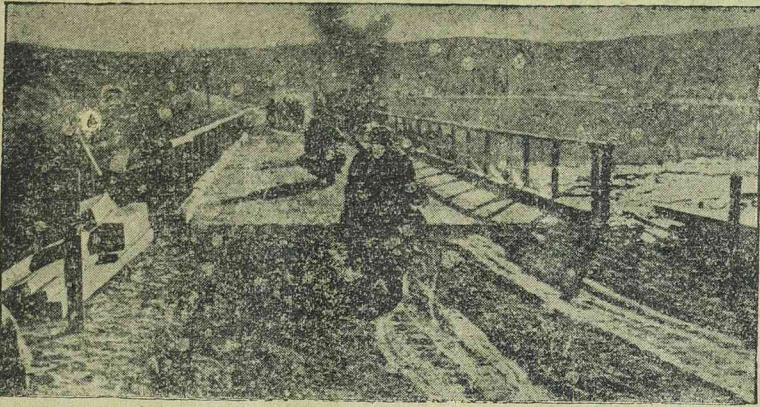
A németek nem nézték tétlenül a Colorado-bogár garázdálkodását, hanem kora tavasszal, amikor a Colorado-bogár még a földben alussza téli álmát, a burgonyaföldek talajába kénsavas és szén-savas keverékből álló oldatot feekendeztek, amely téli álmában öli meg a Colorado-bogarat.

Európa akkor évtizedekre megszabadult a Colorado-bogártól.

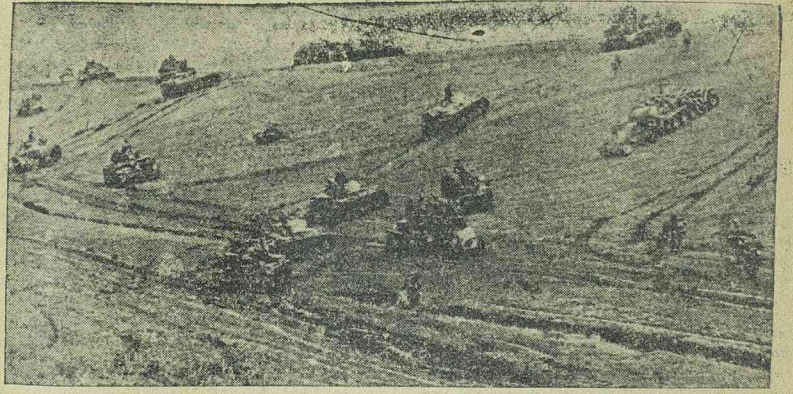
Az 1922. évben amerikai hajók ismét behurcolták Európába a rettenetes bogarat. A francia Bordeauxban és környékén jelent az meg és onnan húzódott tovább. Tizenöt esztendő múlva, 1937-ben már észrevették ismét Németországban is. Egész Németország megindult akkor már a Colorado-bogár elleni offenzívára. Millió és millió röpiratban ismertették ezt a gyilkos bogarat, a röpiratokat nemcsak a parasztság, hanem az iskolás gyermekek között is szétosztogatták. Jutalmakat tűztek ki azok számára akik a legtöbb bábút és bogarat beszolgáltatták. Németország megnyerte az offenzívát, mert sikerült a Colorado-bogarat ismét kiirtani német területről.

A német mezőgazdaság azóta állandóan résen áll. A burgonyatermesztésre használt földeket most minden esztendővel kezelik a szén-savas-kénsavas keverékekkel, akár észlelik a Colorado-bogarat, akár nem. Így állják utját elterjedésének.

Kolum Bácsi.

A német hidászok által vert hidak biztosítják a német előrenyomulást

Egy domb mögött várják a német tankok a parancsot a támadásra

Nem a betöltött korhatár, hanem sokkal mélyrehatóbb indokok vezettek a brit vezérkari főnök leváltására

Berlinből jelenti a Stefani-iroda: Berlini katonai körökben szenzációs jelleget tulajdonítanak Sir John Dill tábornok, brit birodalmi vezérkari főnök szolgálatából való elmozdításának, mert nemcsak a vezérkari főnököt kényszerítették tisztsege elhagyására, azzal az ürüggyel, hogy hivatalát fiatalabb erőnek kell átadnia, holtott utóda csak két évvel fiatalabb nála, de a brit vezérkar helyettes főnökét is lemondatták.

A köztös leváltásnak semmi köze sincsen a korhatárhoz. Minden arra vall, hogy most is, mint előzőleg, Ironside tábornok és Lord Gort, a flandriai brit expedíciós hadtest főnökének esetében, a főindok a brit haderő tehetetlensége miatt bekövetkezett mélyes és általános elégedetlenségben keresendő, mert a brit hadsereg semmiféle sikert sem mutathat fel a német hadsereggel szemben, bár azt erősen igénybe veszi a Szovjet elleni háború. (Rador).

Százharminchét északamerikai bánya munkássága csatlakozott a sztrájkmozgalomhoz

A „szimpátia-sztrájk” egyre nagyobb méreteket ölt — Az acélipari termelés vesztesége már most százezer tonna

Newyorkból jelenti a Havas-OFI ügynökség: Az északamerikai Egyesült Államokban: Pennsylvania, Nyugat-Virginia és Kentucky államokban százharminchét bányában sztrájkbaléptek a munkások. Mindezek a munkabeszünetések a „szimpátia-sztrájk” mozgalom kiterjedésére vallanak.

Az acélipari érdekeltségek egy képviselőjének ki- jelentése szerint ezáltal a termelés legalább százezer tonnával csökkent.

Alabama államban számos acélüzem szintén le- állt. (Rador)

A bányász-szindikátus elutasította Rooseveltt javaslatát

Washingtonból jelenti az NTI: John Lewis, az amerikai bányász-szindikátus elnöke levelet intézett intézett Roosevelthez, amelyben elutasítja az elnöknek a szénbánya-sztrájk ügyében tett javaslatát. Lewis elnök kijelentette, hogy

a munkabeszünetés ügyében kiküldött különleges bizottság összehűléséig nem fogad- hatja el Rooseveltt indítványait.

A különleges bizottság egyébként november 22-én ül össze első ízben.

Newyorkból jelenti az NTI: Detroitból érkezett hírek szerint Murray, a nemzetközi munkásszindiká- tusok konfederációjának elnöke az évi kongresszus alkalmával beszédet mondott. Az elnök beszédében hangsúlyozta, hogy

nem mondhatnak le arról a céljukról, hogy a szindikátuson kívüli amerikai munkásokat szindikátusi alapon szervezzék meg.

A szindikátus jövő évi jelszava: Az Egyesült Államok déli államainak megszervezése.

Newyorkból jelenti az NTI: Az „United Steel” társaság közölte, hogy szénhiány miatt a „Carnegie Illionis Steel Company” társaság ötvennyolc nagy olvasztó- kemencéje kénytelen volt üzemét megszü- netelni.

Csikágóban más négy ilyen olvasztókemence kerül üzemem kívül, szénhiány következtében. Ezzel az Egyesült Államok acéltermelése tíz százalékkal csökken.

Borzalmas szerencsétlenség egy spanyol kollégiumban

Az ujonnan épülő második emelet beszakadt s az intézet ebédlőjében százhusz diákot maga alá temetett a romhalmaz — A diákok nagyrésztét megmentették

Madridból jelenti a Stefani-iroda: A marista atyák segoviai kollégiumában megrendítő szerencsétlenség történt. Az épületre második emeletet húznak, az építkezési munkálatok most vannak folya- matban. Eddig még ki nem derített okból az új emeleti rész beomlott, a lezuhanó falak átszakították a kollégium ebédlőjé- nek mennyezetét és az éppen ebédelni ülő

százhusz diákot a romok maguk alá temették.

A kivonult tűzoltóság és az intézet vezetői, valamint önkéntes mentők segítségével a diákok legnagyobb részét

sikerült élve kimenteni

a romok alól. A halottak és súlyos sebesültek számát eddig még pontosan nem lehet megállapítani. (Il Po- polo d'Italia).

Hoover volt elnök kijózanító rádióbeszéde az északamerikai expedíciós csapatok európai harci esélyeiről

Newyorkból jelenti a Német Távirati Iroda: Hoover, az Egyesült Államok volt elnöke a rádió által is közvetített beszédében hangoztatta, hogy Amerika népének többsége ellenzi egy expe- díciós hadsereg elküldését akár Afrikába, akár Európába.

Hasonló kisértlet nemcsak az amerikaiak életét veszé- lyeztetné hiábavaló módon, hanem veszélyes lenne az Egyesült Államok gazdasági életére is. Feltette az- után a kérdést, hogyan intézhetne Amerika támadást Európa ellen, ha a Szovjetunió tíz millió katonájával, huszezer tankjával és ugyanannyi repülőgéppel sem tudná ellentánni a német hadseregnek, bár saját te-

riületén és erős védelmi művek mögött harcol. Jelenleg nem lehet egy expedíciós sereget úgy elküldeni, ahogyan az a mult háboruban történt.

Akkor csoportokban lehetett a csapatokat Európába küldeni, míg az angol hadseregnek legalább öt—nyolc millió emberből álló hadseregére lenne szüksége. Ennek a hadseregnek az elszállítására szükséges hajó- kat csak öt év alatt lehetne megépíteni, ezenkívül ha a sereg át is jutna az Atlanti-óceánon, még Európá- ban is partra kellene szállani. Az Egyesült Államok tehát ezeket szem előtt tartva elsősorban is azt ál- lapítsák meg, hogyan segíthetnének Angliának. Hoover azután kifejtette, hogy

Hitlernek a nyugati félteke elleni támadá- sára vonatkozó állítólagos veszélyt csak propagandaeszköznek lehet tekinteni, azzal a céllal, hogy az Egyesült Államok népét bele- vonják a háboruba.

Hoover volt elnök azután feltette a kérdést, mivé válna az amerikai szabadság, ha az Egyesült Államok egy tengerentúli hosszú háboruba keverednének. A sz- északamerikai nép már most aggódik jövőendő sza- badsága miatt. Hoover végül azzal fejezte be beszé- dét, hogy számos amerikai már gyanítja, hogy nem ismerik az igazságot. (Rador).

Litvinovot és kíséretét Iránban „felejtették”

Newyorkból jelenti a Német Távirati Iroda: Az „Associated Press” közli, hogy egy angol utasszállí- tó gép megragadta Litvinov és kíséretének Kairóba szállítását.

A visszautasítást azzal indokolták, hogy már minden hely foglalt a gépen.

Anglia iráni külképviselete Litvinov elnézését kérte ezért a „feledékenyséért”, Steinhardt, az Egyesült Államok moszkvai nagykövete és Monckton, a brit tá- jékoztató szolgálat főnöke repülőgépen Kairóba ér- kezett. (Rador).

A Duce részvételé Udet vezérezredes halála alkalmá- ból. Berlinből jelenti a Rador: Udet vezérezredes, a kiváló német pilóta halála alkalmából Mussolini táviratot intézett Hitler vezérhez és ebben részvétét fejezi ki a német légierőt ért veszteség miatt. Hitler vezér táviratilag mondott köszönetet a Ducenak a kifejezett részvétnyilatkozatért.

FORUM ARAD — Telefon 20-10
a nagyfilmek színháza

Ma a szezon legizgalmasabb és legszenzációsabb gangster filmje!

Loptam egy milliót

Főszerepekben

**GEORGE RAFT
CLAIRE TREVOR
DICK FORAN**

Műsoron kívül a legujabb O. N. C. és UFA háborus híradók ODESSZA ELFOGLALÁSA-val. Kedvezmé- nyes jegyek nem érvényesek!
Előadások 5, 7.15 és 9.30-kor.

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timisoara, I. Bratianu-tér 3.

Telefon: 28-10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György

Eminescu-utca 8. Telefon 17-11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt havonta 50.— lei, negyedévre 210.— lei, félévre 460.— lei és egész évre 900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyedévre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre 48.— pengő.

Hafőlapoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendszeres előfizetési díj kétszerese.

Helyüket változtató növények

A növényeket a köztudat általában helyhez kötött élőlényeknek tartja, amint hogy a növényi egyedek nagyrésze a földre eresztett gyökerei miatt csakugyan egy helyen éli le a maga életét. Egészen más ként áll azonban a dolog, ha nem a növény egyedét, hanem fajtát tekintjük. Hiszen már a legegyszerűbb megmondolás is arra vezet, hogy az egyes növényfajok egyszerűen kipusztulnának, ha mindig ugyanazon helyhez lennének kötve: a belőlük kipergő magok már a második-harmadik nemzedékben egymást fojtánák el s elélnék egymás elől a nélkül szükséges tápanyagokat. Ezért a helyváltoztatás a növényeknél is épegy biológiai szükségesség, mint például az állatoknál vagy a nomádizáló emberfajtaéknál. S csakugyan, a természet zsenialitása bámulatos és komplikált szerkezetet talált fel a növénymagok helyváltoztatása számára. Megállapítások szerint négyféle fő típusa van ezeknek a növényi fajtáknak. Az egyik olyan alaku rész, aminőt az oroszlanfogóval a gyermekláncfűnél találunk, ahol az egyes érett magokból egy-egy könnyű bóbíta áll felfelé, ezt a bóbítát aztán a szél szárnyára veszi s néha messzi kilométerekre is elhordja. A másik, gyakori típus az „ökörnyál”, aminő néki az alpesi anemona növény is. A harmadik fajta növény az, amelyet például az oleander magvainál találunk, amelyek valóságos tollas szárnyakkal növesztenek. A negyedik fő típus pedig a mexikói „majomfésű” magva, amelynek kimondottan esernyőformájú szerkezete van. Egyéb-ként pedig ide tartozik a közismert gyapot is, amelynek „vattája” voltaképpen ugyancsak a mozgást szolgálja. ha az ember elébb le nem aratná. S vannak végül a növényvilágban olyan esetek is, ahol az ananász- és cukor- és a bogaracskó magot a bogaracskó és madaracskó hogy felcsikkedjék a magot, amelyet aztán, mivel nem tudják megemészteni, egészen másutt, messze az ananász- és a bogaracskó magjától újra elhullajtának.

— **III román tengerészeti attasé** Berlinben és Rómában. Bucarestből jelentik: Antonescu Nicolae commandant berlini és római tengerészeti attasévá neveztek ki.

— **Az ankarai német nagykövetség hivatalos cáfolata.** Ankarából jelenti a Német Távirati Iroda: A német birodalom ankarai nagykövetsége közölte, hogy Papan nagykövet nem adott interjút egy spanyol újságíró számára sem. Azok a hírek tehát, melyeket az állítólagos interjúval kapcsolatosan a sajtó és a rádió útján terjesztettek, valamint az ezzel összefüggő találgatások, elejétől végéig merő kitalálások és minden alapot nélkülölnek. (Rador).

— **Aknára futott egy bárka.** — az életben maradt hajósokat letartóztatták. Sanghaiból jelenti a Német Távirati Iroda: Egy Fülöp-szigeti bárka a manillai öböl bejáratánál oly övezetbe hatolt, melyet aknazár véd. A bárka szerdán aknába ütközött, tizenkét főnyi legénységéből hatan életüket veszítették, a másik hatot — mint a manillai északamerikai tengerészeti hatóságok közölték. — letartóztatták, mert aknazárral ellátott övezetbe hatoltak, ahol a hajózás tilos.

— **Orvosi hír.** Dr. Kleitsch Zoltán ismét rendel Timisoara IV., Spl. Müller Guttenbrunn 14. Telefon: 28-65. szám.

— **Előadás Cyrano de Bergerac-ról.** Értékes előadást tartott Cyrano de Bergerac-ról Marcel Fontain a kereskedelmi liceumban, a romániai francia egyetemi misszió rendezésében. A kiváló előadó érdekes párhuzamot vont Rostand színpadi hőse és a tizenhetedik században élt Cyrano de Bergerac között. egyformán szolgálva így az irodalmat és történelmet. Marcel Fontain előadása mindvégig szellemes volt és ragzó. A közönség zsufolásig megtöltötte a liceum dísztermét és lelkes tapsokkal köszönte meg a kiváló előadalmi élvezetet.

A MÉRGEK TITOKZATOS VILÁGA

Jáva paradicsomi szigetén van egy titokzatos völgy, amelyben soha sem hallott növényi csodák burjánzanak mesebeli gazdagságban. A növények pártalan szinompában bontakoznak ki, a fák levele földöntúli zöld színben játszik, mintha a valódi paradicsom lenne ez.

A benszüllöttek azonban mégis babonásan elkerülik ezt a völgyet. Miért? A paradicsomi szépségű fák tövében madár- és állatsontvázaktól tarkállik a föld. Mert hamis paradicsom ez: a jávai mérgevölgy.

A föld hasadékaiból ugyanis állandóan áramlik a szénsav, mely vastag rétegekben ül a föld fölött. Ezért olyan buja a növényzet. De viszont, ha egy madár át akar repülni a völgy fölött, pillanat múlva kékent zuhan alá a földre, az állat, mely idetéved, soha többé nem kerül ki innen élve.

Ez a völgy a paradicsomi életet jelenti a növények számára, de viszont a halált minden állati lény számára.

Ilyen a világhírű caprii kutyabarlang is. A barlangba nyuzodtan beléphet a felnőtt ember, nem történik semmi baja. A kutyája azonban élettelenül terül el a földön. Mert a barlangban körülbelül egy méter magassáig vastag szénsavréteg fekszik, mely elkábitja a méternél alacsonyabb élőlényeket.

A természet lépten-nyomon a legkülönbözőbb mérgekkel ismerteti meg az embert. Dél-Amerikában van egy állatszőr-észtrárium, a Holál tava.

Inni a tó vizéből, vagy megfürödni benne, a biztos halálal egyenlő.

Nincs mit csodálkoznunk azon tehát, hogy a különböző mérgek titkát már a legrégebbi idők óta fogva izgatják az emberiséget. Mi az oka annak, hogy a legegészségesebb és legjobbkedvű ember egy pohárból iszik egy kevés folyadékot és pár perc múlva halott? Halott anélkül, hogy bármilyen sérélményt nem találnánk rajta. És ennek a titokzatos, megfoghatatlan halálának oka a mérgek! A mérgek tudománya ma már külön fejezete a veosztudománynak és az orvostudománynak. Tudósok egész serege dolgozik állandóan azon, hogy leleljeze a mérgek titkait. Mi a mérgek a modern tudomány megismerésében? Mérgeknek nevez a tudomány minden olyan anyagot,

mely a szervezetben vegyi tulajdonságainál fogva káros elváltozásokat, sőt bizonyos esetekben halált idéz elő.

A mérgehalálak a tulajdonképpeni oka a legkülönbözőbb lehet. Vannak mérgek — például a kigyómérgek — melyek a vért támadják meg, szétrombolják a vérésejteteket s a vért megalvasztják. Más mérgek a lélegzőközpontot bénítják meg, az ember nem tud lélegezni és a friss levegő a szó szoros értelmében megfullad. Más mérgek a szívműködés bénulását idézik elő. Bizonyos savas hatású marómérgek a belső szerveket rongosítják szét.

Érdekes a tudományosan bebizonyított tény, hogy minden ember érzékenysége más és más a mérgekkel szemben.

Nagy fejtűnést keltett például par esztendővel ezelőtt egy indiai yoghi, aki Kalkutta városában élt és a „megmérgezhethetlen ember” melléknevet kapta. Orvosszakértők előtt biztos halált előidéző mérgeadagokat nyelt el mosolyogva és senmi baja sem történt.

Végül azonban a megmérgezhethetlen ember mégis csak meghalt,

hatalmas adag ciankált nyelt el mutatványköppen és ez a mérgek perecek alatt végzett vele.

Orvosilag megállapított tény, hogy a májnak igen fontos szerepe van a mérgek-zések leküzdésében.

A szervezetre káros mérgehatású anyagokat a máj teszi ártalmatlanná s a mérgek egy része a májban rakódik le. Tudták ezt a régiek is, amikor a májnak varázsért tulajdonítottak.

A mérgeknek egyik egészen külön alosztálya a kigyómérgek. A legveszedelmesebb mérgefajták egyike, mely az emberi vért támadja meg. De ma már ennek is ismerik az ellenmértét, a kigyótól megharapott embert ki tudják gyógyítani. Sőt olyan szérumot is állítottak elő lovak véréből, amely közömbössé teszi az embert a kigyómárással szemben. Hogy ennek milyen óriási jelentősége van, az kiválglik már abból az egyetlen adatból, hogy egyedül

Indiában évente körülbelül huszezer ember pusztul el kigyómárással következtében.

Igen sok betegség tulajdonképpen mérgezés következménye. Itt van a legborzalmasabbak egyike, a tetanus, vagy másképpen merevgörös. Ennél nem maga a baktérium okozza a betegséget. A baktérium csupán mérget termel ki, a tetanusoxint. És ez a mérgek okozza a lélegzőizmok halálos görcsét.

A természetben azonban a rossz sohasem jár egyedül, hanem mindig a jóval együtt. All ez a mérgek is. Az a mérgek, melynek bizonyos adagja elpusztítja az embert,

kisebb adagolásban jótékony.

Itt van az arzén, melyet kis adagolásban erősítő, hízalókurákra alkalmaznak. Itt van a strichnin, melyet strichnotonin formájában szintén erősítőkurákra használnak fel. Az ópium, a morium ugyszólván legértékesebb gyógyszerei az orvostudománynak, különben pedig a legveszedelmesebb mérgek. Vannak bizonyos betegségek, melyeket mérgekkel gyógyítanak ki.

A mérgek ismerete tulajdonképpen evidős az emberiséggel. Hiszen a legrímítivebb uigineai benszüllöttek is a leborzasztóbb mérgeket ismerik és fel is használják a nyilvessző hegyének bekenésére.

Haidan evilkosságra használták a mérgeket — a civilizált ember tudománya azonban ezeket is az ember szolgálatába állította be. Az orvostudomány a veszedelmes mérgek egész arzenáljával harcol a betegségek ellen!

S a mérgek titkát — a jávai halálvölgytől a kobra mérgefogóig — a természettől leste el.

— **Amin a canterburyi órsok elgondolkozhat...** Helsinkiből jelenti a Rador: A finn határőrök illusztrált lapja „Illusztrált levél a canterbury érseknek” címmel cikket közöl, amelyben a bolsevisták sirgyalázásáról számol be. Ez a sirgyalázás — írja a lap — elsősorban a canterbury érseket fogja érdekelni, mert a meggyalázott sirok a Verulam nevű angol torpedóhajó személyzetének tagjai. A Verulam 1919-ben Kronstadt kikötője előtt aknába ütközött és elsüllyedt. Az életüket veszített angol matrózokat egy kis finn szigeten temették el és a sirokat a világot torony őre gondozta. A sziget aztán a bolsevisták birtokába került és most, amikor a finnek visszahódították, a sirokat feldulva és összerombolva találták. A kökereszeteket a bolsevisták letörték és építőanyagként használták fel, ahogyan ezt a lapban közölt fényképek igazolják. Ezzel kapcsolatban a finn lap megemlíti, hogy az angol templomokban mégis a bolsevista hadsereg sikeréért imádkoznak és az anglikán egyház feje a kereszténység legnagyobb ellenségét veszi pártfogásba. Vajjon a kereszténység — kérdezi a lap — árucikk lett, amelynek értékét a politikai koniunktura szabja meg?

Legideálisabb arceszénítő, finomító a FÖLDES-téle GENIUS arcerém, esteli és nappali használatra. Egy tégelel ára 60 lei, GENIUS-puder egy doboz ára 60 lei, GENIUS-szappan 60 lei. FÖLDES-GYÓGY-SZERTAR, ARAD.

— **Szovjet ügynökök telepezése Esztorországban.** Stockholmból jelenti a Rador: A Stefani iroda közli, hogy a svéd újsárok szerint a bolsevisták, mielőtt elhagyták volna Esztorozságot, titkos szervezeteket hagytak ott, azzal a feladattal hogy szabotázs cselekményeket és terrorista merénvleteket kövessenek el. A szervezet tagjait a német hatóságok leleltek és letartóztatták. A leleltöbbször közülük fegyverrel és pénzzel rendelkeztek és az erőkben bujkáltak.

— **Régi timisoarai polgár halála.** Löffler Lipót, a régebben városszerte ismert építész és volt városi tanácstag, rövid szenvedés után, szerdán este nyolcvannégy éves korában a józsefvárosi Fröbl-utca 51. szám alatti lakásán elhunyt. Nevét megörökítették azok a nagy épületek és paloták, amelyeket az ő vezetésével építettek. Ilyenek a Horgony-palota, a süketnémák intézete, a katolikus püspöki szeminárium épülete és még számos más palota. Az elhunytat gyászolják: unokahuga Popescu Predané, szül. Ludvig Anna és unokaöccsel, a Magyarországon élő Szerdahelyi Zoltán okl. mérnök és Szerdahelyi Ferenc építész Temetése ma, pénteken délután félöt órakor a józsefvárosi temetőben levő Féger-kápolnába, a családi sírboltba megy végbe. Az engesztelő gyászistentisztelet szerdán, e hó 26-án reggel egyegyednyolc órakor megy végbe a józsefvárosi katolikus plébániatemplomban.

— **Törökországi gyűjtőtáborok a szovjet szökevények számára.** Ankarából jelenti a Német Távirati Iroda: Ankara közelében gyűjtőtáborot állítottak fel a szovjet szökevények számára. Karzs városánál gyűjtik össze egy táborban a Kaukázus felől érkező szökevényeket, akiket aztán az ország belsőjében levő különböző gyűjtőtáborokba visznek. (Rador).

— **Haracourt Edmond író halála.** Párisból jelenti a Rador, hogy Haracourt Edmond neves író és drámai szerző Párisban elhunyt.

— **Hollandiából hazatérnek a japánok.** Sanghaiból jelenti a Rador: A Német Távirati Iroda közli, hogy a batáviai japán főkonzul fel-szólította a Hollandiában élő japánokat, térjenek vissza hazájukba. Erre a célra igénybevehetik a „Fuzi Maru” nevű ianán hajót, amely e hónap végén hagyja el Hollandiát. A japán kereskedők nagyobb része hazátér és ezzel a haviával visszatér Japánba. Néhány japán kereskedő azonban továbbra is Hollandiában marad és megvárja a további fejleményeket.

— **Ófelsége Elena anyakirályné meglátogatta és megajándékozta a sebesült hősöket.** Bucurestiből jelenti a Rador: Ófelsége Elena anyakirályné udzárholgye, Ghica Elisabeta hercegnő társaságában november 17-én és 18-án látogatást tett a bucurestii Z. I. 346 számú kétszáz ágyas kórházban. Ófelsége Elena anyakirályné hosszasan elbeszélgetett a sebesültekkel, akiktől megkérdezte, hogy hol harcoltak, hol sebesültek meg és ellátásuk, valamint élelmezésük iránt érdeklődött. Ezenkívül cigarettákat osztott szét a sebesültek között és megajándékozta őket Ófelsége I. Mihai király fényképeivel. A sebesültek halás szavakkal mondtak köszönetet a látogatásért és hódolatuknak, valamint örömlüknek úgy adták kifejezést, hogy fehér székfüsököket nyújtottak át Ófelsége Elena anyakirálynának, akik lelkesen ünnepeltek.

— **Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök ülése a mérnöktestület ülésén.** Bucurestiből jelenti a Rador: Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök, Busila közlekedésügyi miniszter és Danulescu munkaügyi államtitkár kíséretében részt vett a mérnöktestület ülésén. Antonescu Mihai miniszterelnök helyettes a mérnöktestület nevében Antonescu elnök üdvözölte. Az ülésen Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök a testületet megszervezéséről és tevékenységének alapelveit ismertette az Antonescu marsall kiáltványában bejelentett államrendszer keretében.

— **Tanítók értekezlete Aradon.** Miniszteri határozat értelmében november 25-én, kedden az arad megyei tanítók értekezletét tartanak Aradon a köznevelési palotában. Az értekezleten az elemi iskolai oktatás különböző időszaki kérdéseit tárgyalják meg. Az értekezlet reggel kilenc órakor kezdődik.

— **Az indiai államtanács elítéli Churchill nyilatkozatát.** Sanghaiból jelenti a Német Távirati Iroda: Delhiből érkezett hír szerint az indiai államtanács kedden elhatározta, ajánlani fogják az alkiáltásnak, hogy továbbítsa az angol kormányhoz az államtanács leghatványozottabb elégedetlenségének nyilvánítását Churchill ama nyilatkozatával kapcsolatban, melynek értelmében az „atlantióceáni szabadságtörvényt” nem alkalmazzák Indlára.

— **Gyászhir.** Jancsin Ferenc hentes és mészáros, november 19-én meghalt. Temetése 22-én, szombaton délután 3 órakor a szülői házból, Arad, Lahovari-utca 18. szám alól, az aradi alsó temetőben megy végbe.

— **Szovjet-mandszukói határincidens.** Hsingkingből jelenti a Rador: Az NIT közlése szerint november 16-án egy szovjet egység Mancsullitól északnyugatra behatolt Mandzsukuo állam területére. A mandzsukói határőrök tüzeltek a szovjet katonákra, akik közül egy meghalt, kettőt pedig foglyul ejtettek. A mandzsukói hatóságok erőlyesen tiltakoztak a kharbini szovjet főkonzulátusnál és kijelentették, hogy nem tűrik ezeket a határértéseket.

— **Halálos szerencsétlenség Arad megyében.** Az arad megyei Cuvin községben halálos szerencsétlenség történt. Sangeorgean Gheorghe 55 éves községbeli gazdát olyan súlyosan döfte hasba a falu bikája, hogy a szerencsétlen ember azonnal elvérzett.

Antonescu marsall-államvezető hitvese és Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök látogatása Braşovban

Brasovból jelenti: Tegnapelőtt gépkocsin Brasovba érkezett Antonescu marsall neje, Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök és Goga Octavian özvegye. Az előkelő vendégeket a prefektura előtt Craiu ezredes, a megye prefektusa, Gologan dr. főpolgármester, Comanescu alprefektus és Ciurea rendőrfőnök fogadta. Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök a hatósági vezetőkkel folytatott megbeszélései során behatóan érdeklődött a közigazgatási problémák és az egyes hivatalok ügymenete, a népszavazás, valamint az ősi vetési munkálatok iránt. A látogatás alkalmával Antonescu Ion marsall, államvezető hitvese jelentős mennyiségű lábbelit adott át a helyi hatóságoknak, a szegény gyermekek részére. Ezután az előkelő vendégek Craiu ezredes, prefektus kíséretében megtekintették a Bucurestijor-uti új elemi iskola épületét, behatóan érdeklődtek a kulvárosi szegénysorsu lakosság számára létesített népkonyha működése iránt, majd gépkocsin folytatták utjukat Predeal felé.

Japánt minden áron meg akarják félemlíteni

Lausanneból jelenti a Rador: A Stefani iroda közli a Tribune de Lausanne című újság londoni hírel, amely szerint a londoni körök nem bíznak a távolkeleti helyzet javulásában. Ugy vélük, hogy semmiféle megoldás nem lehetséges, mert mindkét fél a másiktól várja a döntést.

Anglia mégis borulótóan tekinti az Egyesült Államok helyzetét, ahol a sztrájkok és konfliktusok befolyásolják és gyengítik az Egyesült Államok magatartását a nemzetközi helyzettel kapcsolatban.

Berlinből jelenti a Rador: A német főváros politikai körében kijelentették, hogy a Japán és Egyesült Államok közötti kapcsolatokban semmiféle újabb fordulat nem történt. Ugyanezekben a körökben hangoztatják, nincsen ok arra, hogy az angolokat vagy az amerikaiakat utánozzák, akik különböző módon igyekeznek Japánra befolyást gyakorolni.

Angliában minden áron arra törekcsenek, hogy megfélemlítsék Japánt.

— **Munkatáborba utalt aradi szabotálók.** Az aradi törvényszék mellett működő különleges bíróság, amely a kereskedelmi szabotáztörvénybe ütköző ügyekkel foglalkozik, legutóbb az alábbi ítéleteket hozta: Siculan Dominicát egy hónapi munkatáborba utalásra ítélte, mert a tejet a hatóságilag megállapított árnál drágábban árusította. Ugyancsak egy hónapi munkatáborba utalták Balla József Metianu-utcai kereskedőt, mert üzletében nem tartott ellenőrzési könyvet és egy hónapi munkatáborba kapott Ke'ler Antal santanai gazda is, aki a maximális áron felül adta el a búzát.

— **Világhírű francia matematikus emlékezete a Román Akadémiában.** Bucurestiből jelenti: A Román Akadémia november 14-én tartott ülésén Simionescu professzor, az akadémia elnöke kegyeletes szavakban emlékezett meg a Párisban elhunyt világhírű számtantudós, Henry Lebesgue tudományos tevékenységéről és érdemeiről. Henry Lebesgue a Román Akadémia tiszteletbeli tagja volt.

— **Az aradi magyar népközösség társadalmi szakosztálya elnökének gyászja.** Dániel Péter aradi földbirtokost, az aradi magyar népközösség társadalmi szakosztályának elnökét súlyos csapás érte. Ertesítést kapott, hogy nővére, özvegy Jakabffy Andorné született Dániel Gábris, november 13-án, hetven éves korában Budapesten váratlanul elhunyt és eltemették. Az elhunyt lelkiüdvéért szombaton délelőtt tíz órakor szentmiseáldozatot mutatnak be az aradi minoriták templomában.

— **Francia pilóta nyilatkozata Udet vezérezredesről.** Párisból jelenti a Rador: Fonek ismert francia pilóta, akinek nevét a világháborúból sokan ismerik, mely részvétellel nyilatkozott Udet vezérezredes, a kiváló német pilóta haláláról. Többek között kijelentette, hogy Udet veszedelmes, de őszinte ellenfél volt. En azt mindenkinél jobban tudom. — mondotta — jól ismerjük egymást, anélkül hogy találkoztunk volna. A békekötés után személyesen is megismerkedtünk és kölcsönösen tiszteltük egymást. Sajnálom hogy meghalt, mert jóbarátot veszíttem el vele.

— **Lopások Aradon.** Barackai Erzsébet aradi lakos panaszt tett a rendőrségen, hogy a V. Hotoran-utcában levő lakását ismeretlen tettes kifosztotta, és hatezer lei értékű ruhaneműt lopott el. Ugyancsak tolvaj járt Halberbach Mátyas lakásában is, ahol nyolcezer lei a kár.

— **Több szovjet katonai biztost agyonlőtek.** Berlinből jelenti a Rador: A Szentpétervárnál november 18-án foglyul ejtett szovjet katonák elmondották, hogy Szentpétervárot ismét számos szovjet katonai biztost lőttek agyon. Ezeket azzal vádolták, hogy nem teljesítették kötelességüket és hanyagságuk miatt leromlott a szovjet katonák harci szelleme. Ugyancsak ezeket a katonai biztosokat tették felelősség a sikertelen kitörésekért is. A szovjet foglyok azt is elmondották, a többi szovjet fíz'oslan egy akartak félemltetni kelleni hogy nekik felett halálra ítélt társaikat kivégez'niök

Sok milliót fizetett már ki szerencsés já'ekosainak a Go'esebn'ot Bank Vá'sároljon Ön is egy szerencsés sorsjegyet!

MERCUR Colectura, Arad

— **Elsüllyedt egy magyar hajó.** Budapestről jelenti, hogy a magyar folyam és tengerhajózási társaság közlése szerint az Ungvár nevű ezerekt száz tonnás tengerjáró gőzös a Fekete-tengeren ahnába ütközött és elsüllyedt. A személyzet két tagja életét veszítette, a többit megmentették.

— **Bűtös és az erkélyen keresztül.** Néhány nappal ezelőtt megittuk, hogy Diaconescu Ion aradi mérnök Dr. Valiciu-utca 5. szám alatt levő lakását ismeretlen tettes kifosztotta, mintegy kétszáz ezer lei értékű ruhaneműt és egyéb holmit lopott. A rendőrség nyomozása eredményre vezetett, amennyiben a vakmerő tolvajt, Gavrilotte Gheorghe 26 éves aradi kőműves személyében sikerült leleplezni. A rendőrkézre került betörő elmondotta, hogy az erkély bejáratán keresztül sikerült bejutnia a lakásba, ahol senki sem tartózkodott abban az időben. A kőműveslegény néhány nappal ezelőtt a kérdéses ház javítási munkálatainál dolgozott és akkor terepszemlét tartott, hogyan juthat be a lakásba. A lopott holmi egyrészt megtalálták nála.

— **Küiregedett az amerikai kereskedelmi flotta.** Az amerikai hajózási iroda közlése szerint az amerikai kereskedelmi hajók kora rendkívül előrehaladt. Az amerikai kereskedelmi flotta az elmúlt év októberében 1123, kétezernél nagyobb tonnatartalmu egységgel rendelkezett, amelyeknek átlagos kora 197 év volt. Az újabb tonnaterhelés ellenére az amerikai kereskedelmi flotta ma öregebb, mint tavaly volt, mert egy tehergőzös átlagos korát husz esz'endőben számítják és ebből következtein lehet, hogy az amerikai kereskedelmi hajózás a korhatár felé közeledik.

Ügyeletes gyógyszertárak

Pénteken, november 21-én Aradon a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot: Niedermayer (Szerb-palota), Kain (Avram Iancu-tér) és Hajós (a prefekturával szemben).

Mezi

Pénteken a mozik műsora Aradon a következő: Fórum: Loptam egy milliót (amerikai film). Corso: ...és reng a föld...

CORSO (ARAD) Tel. 23-54

Előadások 3, 5, 7:30 és 9:30-kor

Ma pénteken díszbemutató!

Az országos PATRONAJ egyesület védnöksége alatt és annak javára.

A maroknyi hősi Finn nemzet élethalál harca a vörös borzalommal.

Eredeti felvételek a Finn harctérről, Finn nyelven a Finnek legnagyobb hőseivel és színészeivel:

...ÉS RENG A FÜLD...

Legújabb O. N. T. és UFA-híradók a legaktuálisabb háborús hírekkel

KÖZGAZDASÁG

A nemzeti románosítási központ újabb intézkedései

A nemzeti románosítási központ körrendeletet intézett a kisajátított zsidó házak kezelőjéhez, amelyben felszólította őket, hogy sürgősen nyújtsanak be kimutatást a kezelésükben levő házak bérleiről.

A kimutatásban feltüntetendő az egyes lakbérleti szerződések lejártának napja, a lakrészek száma, a lejárt szerződések értelmében fizetett bérösszeg, az illető lakrészeknek megfelelő reális bérösszeg, a bérleti foglalkozása és végül, hogy az illető bérlet zsidó-e vagy sem.

A románosítási központ közölte a házak kezelőivel, hogy az 1941 május 3-i rendelettörvény negyvenharmadik szakasza értelmében tilos zsidókkal lakbérleti szerződést kötni. Tudatta még a körrendeletben a románosítási központ, hogy a volt tulajdonosoknak október 10. után nem állott jogukban bérbeadni a ki-

sajátított ingatlanokat. Az október 10. előtt kötött szerződések csak akkor opponálhatók a románosítási központtal szemben, ha a szerződést valamely közhatóság beiktatta.

A románosítási központ egyébként határozatot hozott, amelynek értelmében

nem iktatnak olyan kérelmet, amely a kisajátított falusi vagy városi zsidó ingatlanok átengedésére vonatkozik.

Az erre irányuló munkálatok ugyanis már befejeződtek.

Másik határozattal kimondta a románosítási központ, hogy ingatlan ügykezelői tisztségre történő kinevezés iránti kérelmeket nem fogad el. Akik ilyen állást kívánnak betölteni, forduljanak közvetlenül a megyei főügykezelőhöz.

Bolgár-svájci gazdasági tárgyalások, Szófiában svájci gazdasági bizottság tartozkodik, amely bolgár kormányfőfiakkal gazdasági tárgyalást folytat. Az árucseré-forgalomról szóló megállapodás és a kliring-egyezmény szövegét már meg is szerkesztették, a kereskedelmi szerződés megkötésére a napokban kerül sor.

A brit szigetország ellátása nagy nehézségekkel jár. A „New York Times” közlése szerint az angol ellátás ügye egyre nehezebbé válik. A lap megállapítja, hogy a szigetország élelmezésében az Egyesült Államok csupán öt-hat százalékkal részesedik. Az elégtelen élelmezés miatt főleg a nehézipari munkásság körében egyre nő az elégedetlenség.

Csökken az Egyesült Államok külkereskedelmi feleslege. A kiadott hivatalos statisztikai adatok szerint az Egyesült Államok külkereskedelmi feleslege állandó csökkenést jelez. Így amíg 1940 első hat hónapjában ez a szám elérte a 774 milliót, a múlt év második felében már 521 millióra, idén június 30-ig pedig 489 millió dollárra esett. Annak ellenére, hogy az Angliába irányuló szállítmányok nagymértékben növekedtek, a külkereskedelmi mérleg feleslegének csökkenése azt bizonyítja, hogy az angol-szász államokon kívüli kivitel elhanyagolása káros hatással van Amerika gazdasági életére.

Új maximális árak Devan, Deva város vezetősége a következő új maximális árakat léptette életbe: Marhabus tizenöt százalék csonttal 110 lei, bordászelet 140 lei, sertésbűs tizenöt százalék csonttal 160 lei, nyers szalonna 200 lei, zsír és háj 210 lei, bivalyhus 90 lei, juhús 80 lei kilogrammja.

Ukrajna nélkül a Szovjet nem tudja élelmiszerellátását biztosítani. A Szovjet élelmiszerellátását az eddig éisenvedett területvesztések rendkívül megnehezítették. A helyzet komolyságára jellemző, hogy Moszkva a hadianyagszállításokon kívül most már élelmiszerszállítmányokat is kénytelen volt Amerikától kérni. A szovjetkormány kérése a washingtoni Maritime Commission határozata folytán vált ismeretessé, mely a Szovjetunióba irányítandó hadianyag-és gabonaszállítmányok számára újabb hajórekvizitációkat rendelt el. Ukrajna elvesztése tehát a szovjet hadiipartól kívül az élelmiszerellátásra is halálos csapást mért. (MN)

A devai mezőgazdasági kamara tevékenysége. A devai mezőgazdasági kamara megkezdte a tavaszi mezőgazdasági munkálatokhoz szükséges vetőmagmennyiség beszerzését. Tervbe vette a kamara a hatági és humedarai járásban huszezer csemetefa ültetését. Ugyanekkor Devan, Dobran és Geoagiun folytatják a főzelékneműek aszalását.

Argentína mezőgazdasági helyzete. Az argentin földművelésügyi minisztérium közölte a római nemzetközi mezőgazdasági intézettel, hogy az ország egyes részein fellépő szárazság és fagy károkat okozott az ültetvényekben. A buza állását közepesnek, míg a len állását kielégítőnek tartják. A szárazság miatt a legelők és takarmánynövények csak közepesnek ígérkeznek.

A devai kukoricaverseny eredménye. Ismeretes, hogy a földművelésügyi minisztérium utasítására a megye területén körzetenként megrendezik a kukorica minőségi versenyt. Minden körzetben két díjat és tíz dicsőéri oklevelet adtak ki. A mezőgazdasági kamara rendezésében most folyt le Devan a körzeti győztesek bevonásával a megyei verseny. Az első díjat Murgu Igrat santohalmi, a második díjat Albu Ioan geoagiuni termelő nyerte. Kitüntetést kapott Iuga Ioan (Bretea Mureșeana), Taroiu Romulus (Criseni) és Popa Ioan (Lapusnic).

A német belvízi hajózás. Már most előrelátható, hogy a német belvízi hajózásra a jövő Európájában nagy feladatok várnak és ezeknek megoldására Németország máris megtette az előkészületeket. A német víziutálózat eddig is nem kevesebb mint 8168 kilométert tesz ki és évi átlagban 133 millió tonna forgalmat bonyolít le. Az új csatornaépítésekkel és a keleti víziutálózat tervbevett kifejelesztésével ezek a számok a következő években előreláthatólag hatalmas mértékben növekedni fognak. A forgalom várható megnövekedésére való tekintettel a német folyami kikötőkben az utóbbi időben számos technikai javítást végeztek és az illetékes körök elhatározták, hogy a hajótípusokat is egységesíteni fogják, úgy, hogy ezek a hajók az összes európai víziutakat felhasználhatják majd.

Németországban készítik a török bankjegyeket. A török lapok szerint a közeli napokban török bizottság utazik Berlinbe, hogy a birodalmi bankjegynyomdában készült török bankjegyeket átvegye. Ismeretes, hogy a török kormány még tavasszal Londonban rendelte meg a bankjegyeket, de az az angol hajó, amely a mennyiséget szállította, Pireusz bombázásokor elsüllyedt.

Új horvát bankjegyek. A horvát pénzügyminisztérium törvényrendelettel új tiz kunás bankjegyek kibocsátásával bízta meg a horvát nemzeti bankot.

Emelték a kenyér árat Törökországban. A török közellátási hivatal 13.10 piaszterről 13.30 piaszterre emelte a kenyér árat. Hasonlóképpen emelték a tej árat is. A közeli napokban minden család kérdőívet állít ki, amelyen feltünteti a fogyasztók számát. A „Kumhurzet” című török lap ezzel kapcsolatban a jegyrendszer bevezetését javasolja.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti). Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—195, svájci frank 43.76—45.49. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, dinár 2.898—3.05, német márka 59—60, szlovák korona (38 százalékos felárral): 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, török font 92—92, francia frank (38 százalékos felárral) 3.12—3.24, olasz lira 9.50—9.50 léva 1.60—1.68. Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 756.77—786.60, egyiptomi font 776.15—806.74, palesztinai font 759.62—789.55.

Határidő napló

NOVEMBER 25:

Bérelt gépjárművek tulajdonosai és birtokosai eddig a napig tesznek jelentést a közellátási állományoknak.

NOVEMBER 26:

Új és meghosszabbított lakbérleti szerződések illetékeztetésének határideje. Az illeték befizetésének elmulasztása az összeg háromszorosának megfelelő bírságot von maga után.

NOVEMBER 29:

A rádió megszervezéséről és működéséről szóló törvény végrehajtási utasításának hetvenhetedik szakasza értelmében mindazok, akik rádióvételek zavarást előidézhethet és előidéző készülékek birtok-

Fordításokat,

okmányokat, irodalmi és szakmunkákat, román, német vagy magyar nyelvről vagy nyelvre, válallok. Levelezőlap érdeklődésre valózok. Timisoara III., Strada Rusu Sirianu 2 sz.

ban vannak, tartoznak eddig a napig védőszerkezetet felszerelni, ellenkező esetben a törvény ötvenötödik szakaszában feltüntetett büntetésnek tesszik ki magukat.

NOVEMBER 30:

A tizenhat kilógramnál súlyosabb nyers marhabőröknek a bőrközponthoz (ORAP) történő beszállítása.

Vasutasoknak és vasuti nyugdíjasoknak kiadott kedvezményes tűzifa szállítási bércek érvényüket veszítik.

Falusi birtokok és beépített telkek jövedelmi adóvallomásának benyújtása lejárt.

Számlákra és kimutatásokra (borderou) használt április elseje óta forgalomból kivont repülőévények utasos becsesülésének utolsó napja.

50 és 100 leies ércpénz forgalmi értéke lejárt. Ettől a naptól december 31-ig kinestári tartozás fizetésére elfogadják az érmeiket.

Gabonatermelőknek a bevetett területekre és a saját szükségletre vonatkozó nyilatkozat beadásának határideje.

Az ideai és előző évek tengertermésének, valamint a kukoricaisztnak a termelők részéről történő bejelentése.

Rádió

PÉNTEK, NOVEMBER 21

București: 6.55 Hírek, hanglemezek. 12 Hanglemezek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 18 Hírek. 18.05 Román-német katonaóra. 19.20 Pop Virgil hegedűhangversenye. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó, sport. 20.15 Román zene. 20.40 Előadás. 21 Wagner-zene. 22 Hírek. 22.20 Bécs, a dalok városa. 23 Hanglemezek. 23.30 Hanglemezek.

Rádió Moldova: 13 Tarka zene. 13.20 Hírek. 13.30 Román zene. 14 Hírek. 14.20 Könnyű zene. 18.30 Hangverseny. 19.15 Könnyű zene. 19.40 Szimfónikus zene. 20.30 Hírek. 20.40 Könnyű zene. 22 Hírek. 22.20 Jazz-zene.

Rövidhullámú román adó: 21.35 Olasz nyelvű hírek. 21.45 Hanglemezek. 22 Német nyelvű adás, hanglemezek. 22.20 Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 22.40 Francia nyelvű adás. 22.50 Angol nyelvű adás. 23 Hanglemezek.

Budapest I: 6.40 Torna, hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 Felolvasás. 10.45 Felolvasás Goetheről. 12.10 Weidinger Ede szalonzenekara. 12.40 Hírek. 13.30 Beszkárt-zenekar. 14.30 Hírek. 15.20 Dohnányi: Hegedű-zongora szonáta (előadja Kálmán Mária és Porgráz István). 15.40 Háziasszonyok beszélgetnek. Mit főzünk? 15.55 Dalok szent Ceciliáról, a kamarakórus előadásában. 16.15 Mária Terézia (felolvasás). 16.45 Hírek. 17.15 Cimbalomhármas. 17.30 Felolvasás. 18 Tánclémezek. 18.30 Felolvasás. 19 Hírek. 19.20 Verdi: Don Carlos operájának közvetítése. Közben 20.20 Sportközlemények. 21.40 Hírek. 22.40 Burn Sándor cigányzenekara. 22.25 Hanglemezek (Cigány Barnabás műsorából). 24 Hírek.

SZOMBAT, NOVEMBER 22

București: 6.55 Hírek, hanglemezek. 12 Hanglemezek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Hírek. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 18 Hírek. 18.05 Hangverseny. 19 Egyházi karének. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó, sport. 20.15 Énekhangverseny. 20.40 Előadás. 21 Zenekari hangverseny. 22 Hírek. 22.20 Hanglemezek. 23.05 Zenei előadás.

Rádió Moldova: 12 Hanglemezek. 13.20 Hírek. 13.30 Román zene. 14 Hírek. 14.20 Könnyű zene. 18.30 Hangverseny. 19.15 Könnyű zene. 19.40 Szimfónikus zene. 20.30 Hírek. 20.40 Könnyű zene. 22 Hírek. 22.20 Jazz-zene.

Rövidhullámú román adó: 21.35 Olasz nyelvű hírek. 21.45 Hanglemezek. 22 Német nyelvű adás. 22.20 Olasz nyelvű adás. 22.40 Francia nyelvű adás. 22.50 Angol nyelvű adás.

Budapest I: 6.40 Ébresztő, torna. 7 Hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 Felolvasás. 10.45 Muzeyni utmutató. 12.10 Melles Béla zenekara. 12.40 Hírek. 13.30 Hanglemezek. 14.30 Hírek. 15.20 Veres Károly cigányzenekara. 16.10 Gyermekműsor. 16.45 Hírek. 17.15 Liszt: XIV. rapszódia (hanglemez). 17.30 Rádióposta. 17.55 Székessővárosi zenekar. 19 Hírek. 19.20 Helyszíni közvetítés. 19.55 A rádiózenekar hangversenye. 20.35 Bajor Gizi költőnők verseit szavalja. 21 A rádiózenekar hangversenye Koréh András énekszámával. 21.40 Hírek. 22.10 Tánclémezek. 23 Idegennyelvű hírek. 23.25 Zsiga Ernő cigányzenekara. 24 Hírek.

SPORTSEMÉNYEK

Rendkívül sok világcuccseredményt állítottak fel az idén

A sport nem áll meg! — Nem állítja meg a háboru s a különleges idők ellenére is a teljesítmények nem maradnak el a békeévek teljesítményeitől. A semleges és a hadban álló népek is teljes erővel kivették a részüket az atlétika fejlesztéséből.

Különösen a legnagyobb terhet viselő német birodalom szolgált rá ezen a téren is az egész világ bámulatára.

A világcuccok döntőgátolásában az idén még élő Amerika vezet, Derekasán kivették a részüket a semleges svédok és a háború ellenére ott vannak a sorban a németek és a magyarok is abban a mintegy két tucatnyi világcuccseredmény sorozatában, amelyet az idei évben felállítottak a különböző nemzetek atlétái.

Ezeknél a világcuccoknál természetesen ki kellett rostálni azokat az eredményeket, amelyeknek hitelesítése eleve lehetetlennek látszik, mert nemzeti szövetségük is elvetette őket. Ilyen Davis 10.2-es 100 és 20.2-es 200 métere, 9.4 mp-es 100 yardja, Wolcott 13.7 mp-es gátfutása. Mindegyiknél a megengedettnél nagyobb hátszél volt. Hasonló a sorsa a krakói Kübler fartasztikus 5000-es gyaloglásának.

Maradnak tehát a következő eredmények:

400 m: 46 Klemmer USA.

1000 m: 2:21.5 Harbig német.

1500 m: 3:47.6 Häge svéd.

20 km: 1:03:33.2 Ibarra argentin, 1:03:01.2 Csaplár magyar.

440 yard: 46.4 Klemmer USA.

Magasugrás: 209 Stewart USA, 210 Steers USA háromszor.

Rudugrás: 464 Warmerdam USA, 471 Warmerdam USA.

Diszkoszvetés: 53.26 Harris USA, 53.35 Lampert német, 53.34 Consolini olasz.

4×440 yard: 3:09.4 California egyetem (Reese, Froom, Barnes, Klemmer) USA.

4×880 yard: 7:34.5 California egyetemen (Reese, Klemmer, Peter, Barnes) USA.

4×800 m: 7:30.8 Német válogatott (Seibert, Grau, Kaindl, Harbig).

4×1500 m: 15:42 Brandkaren (Jansson, Carlén, Kälarne, Hellström) svéd.

4×1 mérföld: 17:02.8 Brandkaren (Jansson, Carlén, Kälarne, Hellström) svéd.

5000 m gyaloglás: 20:46.8 Selmecki magyar.

30 km gyaloglás: 2:30:33.6 Grittner német.

1 óras gyaloglás: 13:32.2 m Schwab svájci.

2 óras gyaloglás: 25:06.3 m Grittner német.

A fenti csuccok hitelesítése sem egészen bizonyos. Lampert diszkoszvető csucsat a németek egyelőre nem hitelesítették. Ha valami baj van vele, úgy Consolini lép helyébe. Ha nincs baj, úgy Consolini kikapcsolódik, mert Lampert előbb érte el egy centivel nagyobb eredményt. A gyalogló csuccok körül is sok a vita. Így a MASZ sem hitelesítette még Selmecki csuccseredményét. A németek sem ismerték még el az ifjabb Schwab egyórás csucsat. Grittner 30 km-esét hitelesítették, de a svédok vitatják a szabályos voltát.

Eltelik még azért egy kis idő, amíg a fenti eredmények hitelesítése megtörténik és valóban világcuccok lesz belőlük.

MEGJELENT

Magyar Népnaplár

1942

ARA 35 LEI

TI MIȘOARA I.

Bulevardul Regina Maria 8 alatt rendelhetik meg.

Sport hírek mindenfelől

Bécsben a HC Milan jégkorong csapata 2:1 arányban legyőzte a becsi Eisstadl Gesellschaft együttetését. A mérkőzéssel kapcsolatos műkorcsolyázó bemutatón nagy sikert aratott a Bayer-házaspár.

A magyar ifjúsági ökölvívóbajnokságokra 176 nevezés történt, ami azt jelenti, hogy naponta 30 pár küzd egymással, hogy a vasárnapi döntőre minden súlycsoportban már csak egy-egy pár álljon egymással szemben. Az ifjúsági ökölvívó bajnoki döntők után Bécs—Budapest súlyemelő verseny is lesz a műsoron. Az európai hírű bécsi súlyemelővel a magyar versenyzők közül Téglia, Ambrózi, Buronyi, Hunyadi és Soós méri össze erejét.

Vasárnap Münchenben német—dán ökölvívó viadal lesz. A dán ökölvívók is jó formában lehetnek, mert legutóbb a svédokat 12:4 arányban biztosan legyőzték. A két válogatott súlycsoportok szerint így néz majd ki: Németország: Götzke, Schims, Petri, Nürnberg, Räsche, Schmidt, Pepper, Kleinholdermann. Dánia: Berthelsen, Frederiksen I, Frederiksen II, Madsen, Petersen, Jensen, Cristensen, Nielsen.

A ma és holnap Stockholmban megrendezésre kerülő svéd—olasz fedettpálya teniszmérkőzés után visszatérőben az olasz versenyzők Kopenhágában is szerepelnek a dánokkal szemben. Az olasz—dán fedettpályaverseny november 29 és 30-án kerül előtérre.

LÁTOGASSA A

PHOEBUS S. A.

NAGYBAN

KICSINYBEN

cég üzleteit. Dus választék villamossági cikkekben, villamos háztartási készülékekben, rádióanyagban, izzólámpákban, csillárrokban.

TELEFON 13-32

TELEFON 33-29

Központ: IV. Str. I. Brâncuși 29

Fiók: I. Bul. Regele Ferdinand 1-3

A VÖRÖS POKOL

Timotej Todorovics Nobeljov díjnyerő a vörös paradicsomban

A DÉLI HIRLAP
EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICs KRIMOV

83

— Így tehát, — fejezte be mosolyogva szavait Zelenyin, — bárhol is végződik a tervem, egy csomó fanatikus kommunistaival mégis kevesebb lesz. És ügyünk részére már az is haszon.

Aztán sorra kezelt fogott mindnyájunkkal. Mi megöleltük, megcsókoltuk.

Grigor Dimitrijevic Osztroj volt államtanácsos, aki a legidősebb volt köztünk, atyailag Zelenyin fejére tette két kezét és meghatott hangon rebegte:

— Fiácskám, lelkecském, én téged megáldalak az Atya, Fiu és Szentlélek Egyisten nevében, aki vezető és védelmező legyen!

Timotej Todorovics Zelenyin az áldás után mélyen meghajolt, megragadta az öreg kezét és áhitattal megcsókolta azt.

Aztán elment.

Nem láttuk többé.

Két hét múlva megdöbbenve olvastuk a moszkvai újságokban ezt a szűkszavú hivatalos jelentést:

— Egy Zelenyin nevű őrut a Kreml egyik lépcsőjén revolveres merényletet kísérelt meg Sztalin tavaris ellen. Sztalin tavarisnak semmi baja nem történt. Bárha a kísérlet tagjai azonnal rávetették magukat a vadul lövöldöző merénylőre, annak az utolsó pillanatban mégis sikerült öngyilkosságát elkövetnie. Cinkosársait a cseka titkos rendőrsége kinyomozták és letartóztatták. Valamennyire halál vár.

Semmi egyéb részletet nem lehetett megtudni Timotej Todorovics Zelenyin önfeláldozó hősi cselekedetéről.

Hetek múlva kerülő uton érkezett angol és amerikai lapok bőséges tudósításából tudtunk meg aztán mindent.

A tudósítások beszámoltak arról, hogy a merényletet elkövető Timotej Todorovics Zelenyin a kommunista párt régi tagja volt. Ez megfelelt ugyan a valószínűségnek, de rajtuk, fehéren gondolkodókön kívül nem volt sejtelmünk arról, hogy ez a tagság csak látszólagos volt. Ez a Zelenyin — számoltak be tovább az eseményről az angol és amerikai levelezők — valami miatt ellentétbe kerülhetett Sztalinnal és azért határozta el magát a merényletre és az abban való részvételre másokat is felbujtatott. Tudomása volt Sztalin aznapi programjáról és tudta, hogy az délelőtt tizenegy órakor automobilon az arsenálba indul, hogy ott megtekintse a legújabb gépfegyvermintákat. Zelenyin tudta azt is, hogy Sztalin melyik lépcsőn jön majd le a Kremlben lévő hivatalos helyiségéből és a lépcső egyik fordulóján várakozott. Mikor a lefelé tartó Sztalin csak néhány lépésnyire volt tőle, a fal mellé húzódott, hogy udvariassan helyet engedjen. Abban a pillanatban hirtelen revolvert rántott és tüzelést indított Sztalin irányában. Körülbelül tíz lövést adott le, de egyik golyó sem találta Sztalint, ellenben kísérőjének két tagja könyvében megsebesült, a harmadik pedig, Onifrij Davidovics Lebov holtan rogyott össze. A kísérő tagjai közül akkor többen előre ugrottak, hogy a merénylőre vessék magukat és ártalmatlanná tegyék, az azonban abban a pillanatban ismétlő gyorstüzelő revolvert a jobb halántékához szorította és a ravaszt ujjból megrántotta. A helyszínen szörnyet halt. Holttestét félrerugták az utból és Sztalin kíséretével folytatta útját és elment az arsenálba.

A cseka emberei — így szóltak folytatásukban az angol és amerikai híradások — azonnal hatalmukba kerítették a merénylőt holttestét és kétségtelenül megállapították a nála levő személyazonossági igazolványából kilétét. A zsebeiben az igazolványon kívül csak némi pénz és különböző tárgyakat — zsebkendőt, ceruzát, bicskát — találtak. Elrohantak erre a lakására és ott házkutatást tartottak. A házkutatás megkezdésekor a merénylő hirtelen felébredt, miként elővigyázatosság és körültekintés volt az összekülvők a merénylet elkövetésében, Zelenyin mégis feülletes és könnyelmű volt. Irászatának egyik fiókjában ugyanis füzetét találtak, amelyben naplósze-

rűen bejegyzett a merényletre vonatkozó számos adatot. Az első bejegyzés, amely a merénylet előtt pontosan két héttel kelt, így szól:

— Ma elhatároztuk Sztalin megölését. A merénylet elkövetésére magam vállalkoztam.

Aztán — írták tovább az angolai és amerikai napilapok — mindennap pontosan bejegyezte a naplójába, hogy aznap kivel találkozott, tanácskozott, beszélt, ki volt nála otthonában, vagy kinek a lakásán volt maga. Mindenkor hozzátette:

— Tárgyaltunk az ügyről.

Összesen huszonegy régi és kipróbált kommunista nevezett meg és a bejegyzések tanúsága szerint a két hét alatt mindennyel többször is beszélt, némely esetben egyszerre hárommal-négygel is. Ezeket mind letartóztatták. Kihallgatásukkor tagadták, hogy a készülő merényletről csak sejtelmük is lett volna. Mikor eléjük tárták Zelenyin naplóját és a fejükre olvasták, hogy tárgyaltak az ügyről, bizonygatták, hogy az ügy alatt a kommunizmus ügyét kell érteni és semmi egyebet. Azonban természetesen nem hitték el ezt nekik és tagadásukat úgy magyarázták, hogy ezzel a kifogással akarnak kibujni tettük következményei alól. A szovjet rögtönítélő bírósága mind a huszonegyet halálra ítélte és az ítéletet két órára a kihirdetés után végre is hajtották.

Ezeket írták a merényletről az angol és amerikai újságok.

A cseka emberei meg voltak róla győződve, hogy a huszonegy igazi kommunista letartóztatásával kézre került az összeesküvés valamennyi résztvevője és nem folytatták a nyomozást. A következmények megmutatták, hogy Zelenyin milyen bölcsen járt el, amikor az utolsó hét alatt messziről elkerülte régi barátait és így azok közül egyetlenegy sem kevert gyanuba. Halálával emlékeztünk meg róla, amiért a fehér mozgalom hivatott így megkímélte.

A sikertelen merényletnek az az eredménye volt, hogy Sztalin ezentul jobban vigyázott magára, miként eddig. Nemcsak gárdáját szaporították, hanem különböző övintézkedéseket foganatosítottak akkor, ha a vörös diktátor a Kremlt elhagyta.

(Folytatjuk)

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Az apróhirdetések eredménye minden körülmények közt gyors és biztos. ALLASKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés husz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 leu, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 leu, minden további szó kettő leu. Jeli ge és „Cim a kiadóban”-hirdetések után öt leu pótdíj fizetendő. Apróhirdetéseket felvesz I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Tel.: 23-10. II. kerületben: Hayer-tözsde, Str. 3 August 17. — Popovici trafik, Pia ta Badea-Cárta n 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: Grozescu trafik, Pta Küttl. — Pribac Mária trafik (Corso mozi mellett). — Weiter-trafik, Pta Dragalina 6. Tel.: 45-06. — Wittek trafik, Bulv. Regele Carol 54. — Colicoia trafik (v. Galgóczy), Str. Bratianu 15/a. Tel.: 45-13. Apróhirdetéseket Aradon felvesz Rudolf Mosse hirdetési irodája (Strada Eminescu 8. Telefon 17-11).

Alkalmazás

Főtétlen szerény intelligens középkorú nő a háztartás minden ágában jártast keresek, lehetőleg német nyelvtudással 1200 leu fizetéssel. jó bánásmód. Dr. Hanesné, Finis, jud. Bihor. (3227)

Fényképész — retusórt — nőt, keres, perfekt tudással, bucarestii „Polyfoto” Str. Edgar Quinet 9, azonnali belépésre. Jó fizetés biztosítva. (2731)

Műszerész-tanoncok felvétetnek. középiskolával. Móczár-írógépés, Timisoara I., Bratianu-tér 3. szám, Telefon: 28-69. sz. (3223)

Mindenes gyermekszertető szobalányt keresek szakácsnő mellé, jelentkezni csütörtök délután, Arad. Bulv. Carol 7. sz., I. emelet, jobbra. (4379)

Románul, magyarul és németül beszélő okleveles gyógyszerészt keresek állandó alkalmazásra. Voith-gyógytár, Brasov. Str. Gen. T. Mosoiu 53. (3226)

Ügyes kiszolgáló kerestetik, irodai gyakorlatl elönyben. Azonkívül levelező azonnal felvétetik. Braun, Timisoara I., Str. Eugen de Savoya 10. (2772)

Főznitudo mindenek, akit családtagnak tekintenek, felvétetik. Arad, Str. Cantacuzino 31. (2785)

Kifutófiu azonnal felvétetik Papirusz-papirkereskedésben. Timisoara I., Str. Eminescu 5. (2785)

Ügyes órásség alkalmazást nyer. Walenta, Arad. Str. Metianu. (4409)

Egy jó házból kifutófiu felvétetik. V. Hammer si Fiul. Arad. (4414)

Allást keres

Üzemlakatos, vagy gépész állást keres. Cim a timisoarai kiadóban. (6234)

Jól főző bejárószakácsnő azonnalra állást keres. Cim: Fratelia, V-ik utca 59. (2784)

Agentia Generala de Comert

Arad, Strada Horia 2 Tel. 15-61

Foglalkozik: földbirtok, szőlők, ingatlanok vételével és eladásával közvetít bel- és külföldön, pénzkölcsönöket szerez

Lakás

December 1-re vagy 15-re keresek modern butorozott, különbejáratu szobát, fürdőszobával Nem zónában. Cimeket „Fiatal házaspár” jeligére a timisoarai kiadóba kérek. (6745)

Adás-vétel

Új, gyönyörű értékes ebédő, uriszob. Still butor, antik szalon, csillárok, festmények, perzsák, zongora, márkás, 12 személyes kristály- és porcellánkészlet. Valódi perzsabunda, háromnegyedes perzsalábbunda. Fischhoff, Timisoara Reg. Mihai 6. I. em. Ap. 7. (3210)

Modern gyermekkosci, jó állapotban, megvételre keresek. Timisoara III. Piata Lahovari 1. Roncskevic. (2782)

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyeget, íróasztalokat, varró- és írógépeket, hálószoba-, ebédő- és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Percellánok és dísztárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyeget, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (4200)

Varrógépek, irodaberendezések, írógépek, hálószobák, ebédők, matracok, otomanok, Thonet-székek olcsón eladók. Megvételre keresünk kombinált szobát, ebédőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl 2, az udvarban. (3197)

Tisztítórongyot veszek. Mecher, Timisoara III., Str. Brancoveanu 6. (2725)

Villanymotor, 110 voltos, 0,8 PH, megvételre kerestetik. Ajánlatokat Móczár-írógépés, Timisoara I., Bratianu-tér 3. sz. telefon: 28-69. (3222)

Írógépeket, számológépeket használtat vesz, elad Móczár-írógépés. Timisoara I., telefon: 28-69. (3224)

Veszünk Platina, briliáns, gyémánt, arany, antik ékszereket, ezüst evőeszközöket, tálcákat és tárgyakat, bronz és dísztárgyakat
Joanovicu si Hartmann
Arad, Minorita-palota

Diófurniros hármás vagy kombinált szekrény és négy drb. párnázott szék megvételre kerestetik. Cimeket „Különleges” jeligére a timisoarai kiadóba kérek. (6840)

Varrógépet veszek és javítok, Sambura, Arad. Calea Banatului 12. (4394)

Sürgösen keresek női kabátot feketét, vagy sötétkék színben, erősebb alakra. Márton, köszörüs. Timisoara I., Str. Ungureanu 2. (6400)

Üzletberendezés és egy gyermekágy eladó. Timisoara IV., Str. Fröbl 45. Apart. 34. szám. (6040)

Jóállapotban levő férfi és női kocsibunda eladó. Timisoara II., Str. Petre Tegel 1. I. emelet, 6. (6801)

Ház eladó 1x2, 1x1 szép szobákkal, nagy kerttel és gazdasági udvarral, egy perc a villamostól, 450.000 leiert. Utca kövezve és járdával. Timisoara V., Str. Horia 29. (2779)

Valódi nagy keleti perzsaszőnyeg megvételre kerestetik. Timisoara I., Str. Bucuresti 6. (2767)

Van ki még nem tudja, hogy

Doroghi alakítja a férfialapokat a legszákzerűbben? Timisoara IV., Bul. Carol 14, Dobos optikus mellett

Női fekete-télikabát, prémmel, 2500 leiert eladó. Timisoara IV., Str. Capitan Damsescu 16. Ajtó 2. (2773)

Wertheim-kassza megvételre kerestetik. Mecher Testvérek, Timisoara III., Str. Brancoveanu 6. Telefon 15-42. (2777)

Keresünk irodai berendezést, négy íróasztal, szék vagy fotellel, egy nagy írat-szekrényt és egy nyomtatvány-szekrényt, kisasztalt székekkel, ugyszintén egy legalább 3-as modern Wertheim-kasszát, ajánlatokat a timisoarai kiadóba ké-rünk „Sindicatus” jeligére. (2783)

Használt férfi télikabát eladó. Timisoara IV., Str. Fröbl 28. (2736)

Billiárdgolyók, dákók, bőrök, bábuk, himzörámák, horgoló- és kötőfa-tük ugyszintén sakk-készletek állandóan raktáron, Szász esztegályosnál, Timisoara III., Bulv. Carol 41. (2781)

Ebédőszőnyegek, keleti és belföldi perzsák és szmirnák, összekötők, bundák rövid nutria és báránybunda, férfi városibunda, ezüstróka, mindennemű butorok, csillárok, férfi- és gyermekkorcsolya stb. sürgösen eladók Gábornénál, Timisoara III., T. Cipariu 5, a Mária-szobor közelében. (2787)

Fordson-aktor ekével és regulátorral, stb. eladók. Opra, Sanandrei, jud. Timis. (2788)

Olaszországra vonatkozó földrajzi, művészeti vagy utikönyveket keresek megvételre. Cimeket Rudolf Mossehoz, Arad, Eminescu 8. (4410)

Valódi perzsabunda prima uj állapotban eladó. Cim Rudolf Mosse, Arad, Eminescu 8. (4413)

Tanyásbirtok, husz hold prima szántóföld eladó. Cim. Rudolf Mosse, Arad. Eminescu 8. (4412)

HATSCHER-ügynökség, Arad, Bulevard Carol 17 (volt 46) Telefon: 16-95.

ÁRAK EZREKBE!

5500: Országút mentén 103 kat. hold I-a szántó, épületekkel. — 5000: bérház kettős telekkel, cca. 600.000 bto. hozam. — 4000: parcellázható 17 k. h. beltelek, 6-sz. lakással. — 3200: Timismegyében 85 k. h. szántó tanyával, ut mellett. — 3000: sarokház cca. 180 ezer hozam. — 1800: színházhoz közel üzletház 3 bérlménnyel. — 1500: kétlakásos modern villa. — 1500: kertés ház, 4 középnyagy lakással. — 1100: 2x3 sz. fürdősz-val, raktár, kert. — 1000: aradmegyei 19 k. h. I-a szántó tanyával. — 900: külv. emeletes villa, nagy gyüm. — 750: 2-szobás modern villa. — 600: külv. 5-szobás, nagy kertés. — 550: belv. 3-szobás. — 530: aradmegyei 8 k. h. szántó, épülettel. — 450: uj 2-szobás. — 400: 2-szobás, kertés. — 290: II. ker-ben 4 lakás. — 240: u. o. 2 lakás, kert. — 230: pernevai 2 lakásos, nagy gyümölcsös. — 190: gradistei 3-sz. sarokház nagy kert. — 180: III. ker-ben 3 lakás. — 150: murespartii telek a Gloria táján.

Különfét:

figyelm! vanatok azonnali kizárólagosabb napiáron, nagyban és kicsinyben libaszir és hájat, libahusokat, libamájat és tepertőt, valamint mellet es combot füstölve. A Willemsz, Timisoara I., Str. Gheorghe Lazar 1. és IV., Strada I. Bratianu 7. (2760)

Üzlethelyiség azonnal kiadó. Timisoara I., Str. Napoleon 2. (2776)

Agentia Generala de Comert

Arad, Strada Horia 2 sz. Tel. 15-61

Foglalkozik: a kereskedelem minden válfajával, másol iratokat, fordításokat eszközöl minden nyelven ad info: mációkat vizum és utleveléi valamint más ügyekben is.

Allandó kurir Bucurestiben

ELVESZTETTEM katonai ívretemet Rusu Liubomir névre. Ezenkívül elveszett egy sárga keztyűm is. A megtaláló adja le jutalom ellenében a „Dacia” napilap szerkesztőségében.

A párisi grafológusnő megmond Önnek mindent, ami Önt érdekli. Timisoara II., Str. I. Klein 29. (2531)

Töltőtollakat irodagépeket szakszerűen javit Móczár L. szakmúszerész, Bratianu-tér 3. Timisoara, telefon: 28-69. sz. (3225)

Pénzes társ kerestetik rentábilis vállalatba. Esetleg eladó. Record, Timisoara I., Str. Ungureanu 14. Bővebbet 11-1 között. (6045)

Elveszett Simoncsics Zsigmond névre szóló személyazonossági igazolvány, becsületes megtaláló 500 leu jutalomban részesül. Arad, Str. Desseanu 10. szám. (4397)

Világos nagy száraz helyiség, bármilyen célra alkalmas, kiadó. Arad, Str. Ioan Calvin 34. (4382)

Nádszékeket befon és kosárfonást olcsón vállal egy vak. Timisoara II., Str. Delavranca 28. (6530)

Aszód Anna (volt Rotschild-szalon) most Timisoara I., Str. Caruso 2. szám, III. emelet, készit a legszebben női és gyermekruhákat. (2789)

Elveszett kis fekete kutya fehér lábakkal. Megtalálóját kérjük megfelelő jutalom ellenében leadni. Timisoara IV. Spaiul Tudor Vladimirescu 34. (2799)

PÁLYAZAT TANITÓI ALLASRA.

A fibisi római katolikus magyar iskolászké pályázatot hirdet egy tanerős osztatlan iskolához. Okleveles tanitók vagy tanitónők pályázatukat Parohia Róm. Cat. Masloc, Timis-Torontal címre, november hó 30-ig küldjék be. Tanitói fizetés az állami táblázat szerint.

A legjobb a Debreceni Hírlapban